

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Гж 93/05
21.12.2005. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Војимира Цвијовића, председника већа, Браниславе Апостоловић и Јованке Кажих, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА, против тужених "ББ", које заступа адвокат БВ, "ВВ", "ГГ", "ДД", чији је пуномоћник адвокат БГ, "ЂЂ", "ЕЕ", "ЖЖ" и "ЗЗ", ради заштите ауторског права, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против решења Окружног суда у Београду П. 17/2001 од 20.8.2003. године, у седници већа одржаној 21. децембра 2005. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ решење Окружног суда у Београду П. 17/2000 од 20.8.2003. године и предмет враћа првостепеном суду на поновни поступак.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Окружног суда у Београду П. 17/2001 од 20.8.2003. године Окружни суд у Београду се огласио стварно ненадлежним за поступање у овој парници, тужбу одбацио и све до тада спроведене радње у поступку укинуо.

Против решења Окружног суда у Београду тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући првостепено решење на основу одредбе чл. 388. и чл. 372. ЗПП-а у границама разлога наведених у жалби, пазећи по службеној дужности на битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 361. ст. 2. тач. 1., 2., 5., 7. и 9. и на правилну примену материјалног права, Врховни суд је нашао да је жалба тужиоца основана.

Основано се у жалби тужиоца истиче да је првостепени суд погрешно применио материјално право када се првостепеним решењем огласио стварно ненадлежним за поступање по тужби тужиоца, тужбу одбацио и све до тада спроведене радње укинуо.

Тужилац је тужбом од 4. фебруара 2002. године тражио да се обавезу тужени да му исплате накнаду као последицу незаконитог кршења његовог ауторског права као аутора сценарија који је, без његове сагласности без икакве накнаде искоришћен за филм "ГГ". Тужилац је навео да је у већем броју америчких филмских студија и продукција понудио свој сценарио везан за тему ерупције вулкана а који је регистрован под називом "ДД", да је био одбијен, али да је и поред тога дошло до снимања филма "ГГ" који је приказиван у биоскопским салама широм света. Првостепени суд применом одредбом чл. 27., 46., 53., чл. 50. до 52. и чл. 54. и 55. Закона о решавању сукоба Закона са прописима других земаља нашао да се у конкретном случају не може одредити надлежност домаћег суда те да Окружни суд у Београду није надлежан за суђење по тужби тужиоца.

Овакав закључак првостепеног суда је засада преурањен, јер првостепени суд није имао у виду одредбе Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, којом је у чл. 16 прописано да ратификовани међународни уговори и опште прихваћена правила међународног права имају примат над правом Србије и Црне Горе и правом држава чланица. У складу са оваквом одредбом треба нагласити да је СФРЈ донела Уредбу о ратификацији Светске (универзалне) конвенције о ауторском праву са прилозима, измењене 24. јула 1971. године и да је ова Уредба објављена у "Службеном листу СФРЈ" - међународни уговори и други споразуми бр. 54/73 од 18. 10. 1973. године. У чл. II наведене Конвенције је прописано да објављена дела држављана сваке државе уговорнице, као и дела објављена први пут на територији једне такве државе, уживају, у свакој другој држави уговорници, заштиту која ова друга држава пружа делима својих држављана објављеним први пут на њеној сопственој територији, као и заштиту специјално признату овом Конвенцијом. Ради примене ове Конвенције свака држава уговорница може прописима свог унутрашњег законодавства да изједначи са својим држављанима свако лице које има домицил на територији ове државе. Чланом III наведене Конвенције је прописано да свака држава уговорница, која према свом унутрашњем законодавству, поставља као услов заштите права аутора испуњене формалности, као што су депоновање, регистравање, назначење да је ауторско право задржано, оверене исправе, плаћање таксе, стварање и објављивање дела на националној територији треба да сматра ове захтеве као испуњене за свако дело заштићено у смислу ове Конвенције, објављено први пут изван територије ове Државе, а чији аутор није њен држављанин ако, од првог објављивања овог дела сви његови примерци објављени одобрењем аутора или сваког другог носиоца ових права носе ознаку с праћен именованом носиоца ауторског права и назначењем године првог објављивања, знак, име и година

морају оити стављени на начин и место који јасно показује да је ауторског право задржано, те у тачки 4. где је прописано да одредбе става 1. овог члана не забрањују једној држави уговорници да, у циљу обезбеђења, стицања и уживања ауторског права, подвргне извесним формалностима или другим условима дела објављена први пут на њеној територији или дела њених држављана, без обзира на место њиховог објављивања.

Погрешан је закључак првостепеног суда да се на конкретан случај не може применити чл. 53. поменутог Закона о решавању сукоба Закона са прописима других земаља који говори о споровима вануговорне одговорности за штету, јер да нису задовољени услови за примену чл. 46. и чл. 50. до 52. овог Закона нити је штета настала на територији ове Државе.

Тужилац је у тужби а и током поступка истицао да је штета за њега настала на територији СЦГ, јер је ауторско право кршено и у Београду приказивањем наведеног филма у Београду и на територији СЦГ, те да је стога у смислу чл. 53. наведеног Закона био надлежан првостепени суд за суђење, на те околности пружио је и доказе. Такође, током поступка тужилац је тврдио да је првостепени суд надлежан за суђење по његовој тужби у смислу чл. 55. наведеног Закона, јер фирма "ИИ", врши дистрибуцију и приказивање филмова у Југославији односно сада СЦГ, које снимају и дистрибуирају широм света тужене фирме "ББ" и фирма "ДД".

Првостепени суд ове наводе, чињенице и доказе није ценио па је стога преуранио са закључком да није надлежан да суди по тужби тужиоца.

Из наведених разлога, првостепено решење је укинато применом одредбе чл. 491. ст 1. ЗПП-а ("Службени гласник РС", бр. 125/2004), чл. 380. ст. 1. тач. 3., чл. 381. у вези са чл. 370. ЗПП-а, првостепено решење је укинуо и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак.

Првостепени суд ће у поновном поступку узети у обзир одредбе Светске (универзалне) конвенције о ауторском праву, цениће наводе и доказе тужиоца на које је указано у овом решењу, па ће након тога правилном применом материјалног права донети нову одлуку.

За Председника већа-судија,

Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка

сд